

fot. P. Kołodziejki

W celu lepszej ochrony przyrody rezerwatu utworzono ścieżkę edukacyjną z tablicami informacyjnymi i punktami widokowymi. Na długości prawie 4,5 km można zobaczyć najważniejsze siedliska przyrodnicze Beki oraz obserwować ptaki i inne zwierzęta. Do rezerwatu można dotrzeć koleją (do Mrzeżina), samochodem (drogą przez Rumię, Kazimierz i dalej na północ do Mrzeżina i Osłonina) lub rowerem. Podczas zwiedzania Beki przestrzegaj następujących zasad:

- Poruszaj się jedynie po udostępnionych szlakach.
- Postępuj zgodnie z umieszczonymi w rezerwacie znakami informacyjnymi.
- Szanuj elementy przygotowanej infrastruktury.
- Nie przechodź obojętnie wobec przypadków łamania zasad przebywania w rezerwacie. Powiadom nas, jeżeli zauważysz coś niepokojącego.

Zapraszamy do poznania tego wyjątkowego miejsca!

Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków
tel. +48 58 341 26 93
e-mail: pomorze@otop.org.pl

Beka nature reserve is located at the mouth of the Reda River into the Puck Bay. It was established with the aim to protect the saline meadows, one of the most valuable plant communities on the Polish Baltic coast. Beka is one of the three areas in Poland where the coastal saline meadows are formed. They are unique breeding habitats for birds, especially for waders. The most valuable in Beka are lapwings, redshanks and common snipes. In the migration period we can observe dunlins, wood sandpipers, bar-tailed godwits and other migrant waders resting and feeding there. On meadows of the reserve stay geese, mute and whooper swans and cranes. An interesting breeding bird in Beka is also the citrine wagtail.

beka
rezerwat
przyrody

REZERWAT PRZYRODY BEKA

fot. Archiwum OTOP/ D. Bógdał

„Zrównoważona turystyka i ekstensywne rolnictwo dla rezerwatu przyrody BEKA” to projekt realizowany przez Fundację Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego, w partnerstwie z Ogólnopolskim Towarzystwem Ochrony Ptaków oraz Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku. Projekt jest finansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 oraz ze środków WFOŚiGW w Gdańsku.

Wypas i koszenie to podstawowe zabiegi ochronne stosowane na Bece, zabezpieczające łąki trzęślicowe, słonawy nadmorskie i zasadowe torfowisko przed zarastaniem trzcina. Obszar Beki był użytkowany rolniczo od połowy XIX wieku do połowy lat 80. XX wieku. Dzięki temu w ujściu Pradoliny Redy ukształtowały się chronione obecnie siedliska. Po latach przerwy, od końca lat 90. XX wieku przywracany jest wypas na słonawach oraz koszenie łąk.

Rezerwat położony jest u ujścia rzeki Redy do Zatoki Puckiej, w gminie Puck, w województwie pomorskim. Ma powierzchnię 193 ha. Utworzono go w roku 1988 r. w celu ochrony lęgowych i przelotnych gatunków ptaków oraz wilgotnych słonych łąk, tzw. słonaw. To fragment łąki bardzo silnie podlegający wpływowi Zatoki Puckiej.

Beka jest częścią sieci Natura 2000, jako:

- obszar specjalnej ochrony ptaków (ostoja ptasia)
- Zatoka Pucka PLB 220005,
- specjalny obszar ochrony siedlisk (ostoja siedliskowa)
- Zatoka Pucka i Półwysp Helski PLH 220032.

Zidentyfikowano tu 12 siedlisk przyrodniczych oraz stwierdzono regularne występowanie 30 gatunków ptaków, chronionych mocą aktów prawnych istotnych dla sieci Natura 2000.

Wśród 7 gatunków innych zwierząt chronionych w Bece prawem unijnym są żyjące w ujściowym odcinku Redy minogi (rzeczny i strumieniowy) oraz ryby dwuśrodowiskowe (siejka, troć wędrowną).

Archiwum OTOP/ P. Kamont

fot. M. Barcz

Osada Beka

Nazwa rezerwatu Beka nawiązuje do historii tego miejsca. Do połowy ubiegłego wieku, u dawnego ujścia Redy do Zatoki Puckiej (dzisiejszy kanał Beka), istniała niewielka rybacka osada o tej nazwie. Zabudowania wzniesiono na fundamentach z dużych głazów. Po II wojnie światowej Beka się wyludniła, a dzieła zniszczenia dokonał pożar w 1959 r. O istniejącej tu osadzie przypominają fragmenty kamiennych fundamentów oraz drewniany krzyż. Brzeg na wysokości osady jest intensywnie rozmywany przez prądy przybrzeżne. Jeszcze w latach 50. XX w. zabudowania i rosnące przy nich drzewa znajdowały się ok. 100 m od brzegu. W tej chwili krzyż stoi na linii brzegowej i można przypuszczać, że ostatnie ślady po osadzie znikną podczas kolejnych sztormów.

fot. P. Kołodziejki

Ptaki rezerwatu

Ptaki siewkowe

Niska roślinność podmokłych łąk i pastwisk stanowi doskonale siedlisko lęgowe ptaków łąkowych. Spotkamy tu przede wszystkim: czajkę, krwawodzioba – brodzca o ciemnopomarańczowych nogach i dziobie oraz ksyżka o krępej sylwetce i długim dziobie, stanowiącym ok. 1/3 długości ciała.

W okresie sezonowych migracji Beka stanowi miejsce odpoczynku i żerowania dla wielu gatunków siewkowców, które zatrzymują się tu w drodze między łągowiskami północnej Europy i Azji a zimowiskami na zachodnich wybrzeżach Europy oraz Afryki. Wiosną i jesienią można tu obserwować m.in. stadka biegusów zmiennych i łączaków, pojawiają się szlamniki, biegusy krzywodziobe i biegusy rdzawe.

Inne ptaki szuwarów i łąk

Ciekawym gatunkiem lęgowym Beki jest pliszka cytrynowa. Zasięg jej występowania rozszerza się na zachód Europy. Maksymalna liczebność pliszki cytrynowej w Bece wynosiła w ostatnich latach 16 par, co czyni tę populację lęgową jedną z największych w kraju.

Od kilku lat obserwuje się 1-2 pary gęgaw, które zakładają gniazda w północnej lub środkowej części rezerwatu. W okresie migracji z przelotnymi gęgawami przebywają gęsi białoczelne i zbożowe oraz żurawie.

W kwietniu na łąkach Beki pojawiają się świergotki łąkowe. Ptaki chętnie siadają na słupkach ogrodzeniowych lub żerdziach między nimi, skąd uważnie obserwują okolice.

Z trzciniowiskami Beki związane są potrzosy. Wiosną zobaczyć można śpiewające samce, siedzące na szczytach trzcini. Trudniej jest wypatrzeć wąsatki, a także remizy. Gniazdo remiza to misterna konstrukcja z włókien roślinnych i puchu, przymocowana do cienkiej, najczęściej wierzbowej, gałęzi. W rezerwacie spotkać też można błotniaka stawowego.

Ptaki Zatoki Puckiej

Zatoka Pucka jest ważnym akwenem dla gatunków pojawiających się tu tylko podczas migracji i zimowania, jak dla ptaków lęgowych. Dogodne miejsce do gniazdowania ma tutaj ohar – kaczką zajmująca nory ssaków (m.in. lisów).

Na łąkach u ujścia Redy przebywają m.in. kormorany czarne, czaple siwe i coraz częściej czaple białe. Na otwartych wodach można obserwować łąbędzie nieme i krzykliwe. Przebywają tu również mieszane, czasami wielotysięczne, stada zimujących kaczek nurkujących, takich jak gagoły, czernice, głowienki, ogorzałki. Wśród nich często pływają perkozy dwuczube, łyski i przedstawiciele traczy: nurogęsi, szlachary i bielaczki.

W krainie rzadkich roślin

Solniska nadmorskie

Beka wyróżnia się na wybrzeżu Zatoki Puckiej obecnością solnisk. Te rzadkie zbiorowiska roślinne, zajmujące północną i środkową część rezerwatu, stanowią aktualnie 20% powierzchni wszystkich solnisk nadmorskich w Polsce. Istnieją dzięki regularnym wlewowi słonych wód Zatoki, utrzymującym podwyższone stężenie soli w glebie oraz dzięki wypasowi i koszeniu. Solniska to mozaika zbiorowisk: słonawy (łąki halofilnej) oraz szuwaru oczeretowego półhalofilnego. Na słonawie znajdziemy m.in. ostrzew rudy i centurię nadbrzeżną – gatunki zagrożone wyginięciem, babkę nadmorską, sit Gerarda, świbkę morską, mlecznik nadmorski oraz koniczynę rozdętą. W niżej położonych i bardziej wilgotnych miejscach odpowiednie warunki znajdują rośliny szuwaru oczeretowego: sitowiec nadmorski i oczeret Tabernaemontana.

Cenne łąki i torfowiska

Północny skraj rezerwatu, zasilany słodkimi wodami gruntowymi spływającymi z Kępy Puckiej, zajmują zmiennowilgotne łąki sitowo-trzęślicowe z różnymi gatunkami situ oraz trzęślicą modrą. Wiosną przyciągają wzrok storczyki - kukułki: plamista, krwista i szerokolistna oraz inne gatunki łąkowe – goździk pyszny, nasieźrzał pospolity i groszek błotny. Łąki trzęślicowe to także siedlisko chronionych motyli – strzępotka soplaczka i czerwończyka nieparka. W północno-wschodnim krańcu rezerwatu, gdzie poziom wód gruntowych przez większą część roku jest wysoki, wykształciły się młaki niskoturzykowe. Obecność węgla wapnia w podłożu sprawia, że występują tu rośliny wapniolubne, m.in. rzadkie storczyki – lipiennik Loesela i kruszczyk błotny oraz tłustosz pospolity, przedstawiciel nielicznych na obszarze Polski roślin owadożernych.

fot. Archiwum OTOP/ R. Ossowski